

Vergaderjaar 2006–2007

25 733

Informatie- en communicatietechnologie (ICT) in het onderwijs

Nr. 110

BRIEF VAN DE MINISTER VAN ONDERWIJS, CULTUUR EN WETENSCHAP

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 28 november 2006

Bij de opheffing van de status van het groot project ICT in het onderwijs in 2005 is beloofd u in het vervolg via de reguliere begrotingscyclus te informeren over de voortgang van de integratie van ict in het onderwijs. Dit heeft in het afgelopen jaar plaatsgevonden.

Daarnaast wil ik graag uw aandacht vestigen op twee documenten die recent zijn uitgebracht.

Ten eerste heb ik in de begroting 2007 gemeld dat er een actieplan «Verbonden met ict» in voorbereiding is¹. Inmiddels is dit plan door mij goedgekeurd en informeer ik u over de daarin opgenomen prioriteiten en projecten. Ten tweede is door de Stichting Kennisnet Ict op School de Vier in Balans Monitor 2006 uitgebracht, waarin de huidige ict-stand van zaken in het onderwijs in kaart is gebracht.¹

Actieplan «Verbonden met ict»

De beleidsdoelstellingen voor ict in het onderwijs zijn in de periode van 1997 tot nu verschoven van voornamelijk voorzieningengericht naar steeds meer onderwijsgericht. Het actieplan dat nu voor u ligt is de volgende fase in die verschuiving. Het actieplan legt een verbinding tussen de innovatieve kracht van ict en het oplossen van knelpunten in de onderwijsprioriteiten. Doel van het actieplan is het geven van een extra impuls om ict beter en sneller in te kunnen zetten voor belangrijke onderwijsdoelen. Deels bouwt het plan daarmee voort op eerdere ict-beleidsprogramma's door de doelen daaruit nu voor een bredere groep scholen te realiseren, en deels brengt het nieuwe vergezichten in beeld voor de groep van scholen die ict al verder geïntegreerd heeft in het hele onderwijsproces.

In interactieve sessies met vertegenwoordigers uit het onderwijsveld (PO, VO en BVE) zijn drie sectoroverstijgende prioriteiten naar voren gekomen waar ict een belangrijke bijdrage aan kan leveren:

- Eigentijdser en inspirerender onderwijs
- Docentprofessionalisering

¹ Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer.

- Betere gegevensuitwisseling

Voor de eerste twee prioriteiten hebben sectororganisaties in het PO-, VO- en BVE-veld, te weten het Platform voor Kennis en Innovatie, de VO-raad en de MBO-raad samen met de Stichting Kennisnet Ict op School projectvoorstellen uitgewerkt. Ik heb hiervoor in totaal € 5,4 mln. beschikbaar gesteld.

In het PO wordt bijvoorbeeld gestart met simulaties voor leerlingen om de ontwikkeling van sociaal emotionele competenties te bevorderen en mede daarmee actief burgerschap en sociale cohesie. Voor de docenten worden bijbehorende trainingsprogramma's ontwikkeld.

In het VO is er een project gestart dat de mogelijkheden van games als didactisch instrument verder verkent en inzichtelijk maakt. Hoe kan het onderwijs aantrekkelijker en effectiever worden gemaakt door het inzetten van games? In een aantal VO-scholen en lerarenopleidingen zal hiermee ervaring worden opgedaan.

In het BVE-veld wordt een uitwisselingsomgeving ontwikkeld waar zowel docenten als deelnemers onderwijsmateriaal op kunnen zetten. Er ligt een groot aantal verzoeken vanuit de instellingen om met een laagdrempelige voorziening dit proces te faciliteren.

De prioriteit gegevensuitwisseling is nog niet uitgewerkt. Ict kan een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van leerlingdossiers en portfolio's. Hiervoor lopen al een aantal door mij gefinancierde projecten. Voor deze ontwikkeling zijn vooral ook bestuurlijke afspraken nodig tussen scholen, onderwijssectoren en jeugdketenpartners. Dit vergt meer tijd en ook een andere aanpak.

Vier in Balans Monitor 2006

De Stichting Kennisnet Ict op School heeft in oktober voor het eerst de Vier in Balans monitor uitgebracht. De gegevens voor de rapportage zijn verzameld door de Inspectie van het Onderwijs en TNS NIPO. Jaarlijks zal de stichting deze rapportage uitbrengen en aangeven hoe het gebruik van ict in de les ervoor staat in Nederland. Zij doet dit langs vier bouwstenen: Visie op het onderwijs, kennis en vaardigheden, educatieve software en content en ict-infrastructuur.

De kengetallen in de monitor laten een geleidelijke toename zien in het gebruik van ict. Voor de nabije toekomst is de ambitie van de scholen meer gebruik te maken van ict voor kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Uit de monitor blijkt onder andere het volgende:

- In het PO gebruikt 84% van de leraren de computer bij het lesgeven, in het VO is dat iets minder dan de helft. De intensiteit van het gebruik is in het PO gemiddeld 5–6 uur per week en in het VO gemiddeld 3–4 uur per week. In het basisonderwijs wordt ict het meest gebruikt voor oefenprogramma's, in het voortgezet onderwijs vooral voor het maken van werkstukken en vakspecifieke oefenprogramma's.
- Het belangrijkste knelpunt voor verdere integratie van ict in het onderwijs is volgens het ict-management de beschikbaarheid van financiële middelen. Ik merk hierbij op dat OCW niettemin de afgelopen jaren fors heeft geïnvesteerd in ict. De scholen in de onderwijssectoren PO, VO en BVE ontvangen vanaf 1 januari 2004 ruim € 80,- per leerling in de lumpsum.
- Ruim de helft van de scholen in het PO en VO hebben hun visie op het gebruik van ict vastgelegd in een ict-beleidsplan dat ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd.
- Slechts de helft van de leraren in het basisonderwijs vindt de eigen vaardigheden in didactisch gebruik van educatieve software op gevorderd niveau. In het voortgezet onderwijs betreft dit een derde van de leraren. Het ict-beleid van OCW en het actieplan «Verbonden met ict» richt zich daarom mede op docentprofessionalisering.
- De laatste vier jaren stabiliseert in het basisonderwijs het gemiddeld

aantal leerlingen per computer. Dit wijst er op dat bij veel scholen een punt van verzadiging in computerapparatuur is bereikt. In het voortgezet onderwijs zijn nu meer computers per leerling beschikbaar. De ratio leerling-computers is het laatste schooljaar gedaald van 9:1 naar 7:1.

De hoofdconclusie van het rapport is dat succesvolle invoering van ict niet langer een kwestie is van meer computers of extra educatieve software en content, maar dat ook voldoende aandacht besteed dient te worden aan de sociale bouwstenen. Er is behoefte aan visie en competente leraren die toegerust zijn didactisch verantwoord gebruik te maken van de beschikbare ict-voorzieningen.

De projecten die via het actieplan «Verbonden met ict» zijn gestart voorzien in deze behoefte en zijn een mooi resultaat van samenwerking tussen ketenpartners in het onderwijsveld. Nu de lijnen bekend zijn waarop het ict-beleid zich de komende periode zal richten, hoop ik dat het actieplan een inspiratiebron zal zijn voor diverse partijen om op eigen initiatief projecten te starten om het gebruik van ict in de leerprocessen en de bedrijfsvoering te verbreden.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,
M. J. A. van der Hoeven